ЮНАК

Yunak Пластовий Журнал 3/2001

Yunak
3 (356) 2001
ISBN 0044-1384
magazine in Ukrainian for youth age 11-18
published jointly by:
Plast, Ukrainian Youth Association of Canada
Plast, Ukrainian Scouting Organization - USA
6 issues per year
Price: $4.50 (US)/issue
Subscription: $25 (US)/6 issues
(includes 4 issues Yunak, 2 issues Supplement)
Editor: Oksana Zakydalsky

Юнак
журнал пластового юнацтва
Ціна: $4.50

Редактор
пл. сен. Оксана Закидальська

Мистецьке оформлення і макет
Богдан Ружицький

Адреса редакції і адміністрації
Yunak
2199 Bloor Street West
Toronto, ON M6S 1N2
CANADA
Fax: (416) 763-0185
e-mail: zakydalsky@sympatico.ca

Адреса в ЗСА
Plast Publishing US-Canada
144 Second Ave.
New York, NY 10003-8305
USA
Fax: (212) 533-8991

На обкладинці
пл. уч. Андрій Бережницький
61-ий кур. УПЮ-ів ім. О. Тисовського
Стрий, Україна
(*Фото:* ст. пл. Богдан Яцишин)

Виготовлено на системі
PC 1.2 GHz/QuarkXpress 4.1,
Adobe Photoshop 6.0, Adobe Illustrator 9.0,
Adobe Streamline 4.0

Видруковано заходами
The Basilian Press,
Toronto, Ontario, Canada

Plast - Ukrainian Youth Association of Canada - gratefully acknowledges the financial assistance provided by Human Resources Development Canada through the Summer Career Placement Program in the preparation of this issue.

ЗМІСТ

Пластовий закон - Велика гра 2

Традиції - Вифлеємський вогонь миру 3

Курінні табори - 3-ий і 11-ий курені 4-5

Курінні табори - 4-ий і 10-ий курені 6-7

Табори - Золота Булава в Канаді 8-9

Табори - КВТ-Х 10-11

Вмілість - три пера 12-13

Моє літо: Праця в Києві 14

Моє літо: Мистецтво в Венеції 14-15

Папа Іван Павло II у Львові 16

Проєкти - Пластовий молитовник 17

Добре діло - пачки до сиротинця 18

Мова - Ню Йорк чи Нью Йорк? 19

Тут і там - Несподіванка для зв'язкової 20-21

Тут і там - Зоряний вітер у Рівному 22-23

Від Редакції

Дорогі читачі Юнака!

Представляємо вам першого *Юнака* підготовленого на нашій новій комп'ютерній системі. Попередня система була закуплена ще в 1995 році і вже не могла давати ради із новими програмами. Вона не була власністю видавництва а канцелярії КПС–Канади і ми мусіли нею ділитися. Спільне видавництво Канади і Америки, яке тепер видає журнали *Юнак* і *Готуйсь*, придбало свою власну комп'ютерну систему.

Чи ви зможете комунікуватися з Юнаком електронічно? Присилати матеріяли і фотографії е-поштою? В принципі, так, але треба взяти деякі речі до уваги:

✓ До друку, потрібно фотографії доброї якості. Ми вживаємо 300 dpi (цифровано, це 1200x1800 на фото розміру 4"x6") формату TIFF, greyscale. Е-поштою найкраще висилати у форматі JPEG, бо займає менше місця.

✓ Дописи можна писати вживаючи Windows Ukrainian — українськими шрифтами, які приходять із оперативною системою. Не вписувати дописи в лист а в окремий Word документ, RTF формату і вислати як Attachment.

✓ Вживайте адресу: zakydalsky@sympatico.ca

Але це все не є конечне! Ми далі приймаємо дописи і фото поштою (мимо всіляких предсказань, я вірю, що ми все будемо мати звичайну пошту і друкувати журнали на папері). Важне, щоб ви писали і присилали!

Ви напевно хочете знати, коли буде Юнак на Інтернеті? Буде! Але ми не хочемо просто насадити той сам журнал на Інтернет. Плянуємо щось іншого. Незадовго дамо вам знати.

В цьому числі знайдете багато дописів про табори, проєкти, подорожі, традиції, добрі діла, фестивалі і святкування – ваші, ваших друзів і ровесників. Перегляньте, прочитайте і побачите, яке різноманітне є пластове життя, які цікаві люди — пластуни. Може це дасть вам надхнення самому чи з гуртком чи куренем щось зробити – а тоді напишіть про це до Юнака!

СКОБ!

Оксана Закидальська

пл. сен. Оксана Закидальська
редактор

Комп'ютерську систему ми замінили із Macintosh на PC. Це тому, що ми хотіли комунікуватися зі світом електронічно – одержувати фотографії і дописи е-поштою – і в українській мові. На це система Macintosh не найкраща. Крім того, вона багато дорожча. Всі програми, які ми вживаємо для видавництва — QuarkXpress, Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe Streamline, Microsoft Word — тепер можна дістати також на PC. На фото бачите Богдана Ружицького, який підготовляє макет журналу вже на новій системі. Систему закуплено за гроші, які наші приятелі зложили на Фонд Видавництва. Щира подяка всім нашим жертводавцям!

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

ВЕЛИКА ГРА

Понад 50 років тому, вийшла невеличка книжечка під заголовком Велика Гра. Написав її д-р Юрій Старосольський, Начальний Пластун в роках 1972-1991. В ній автор хоче допомогти читачеві зрозуміти ЩО ЦЕ Є ПЛАСТ.

Роберт Бейден-Пауел, засновник скавтського руху, вперше зужив цей вислів — Велика Гра — коли він описував життя юнацтва у скавтінґу. Бі-Пі (так називали скавти свого основника) знав, що юнацтво любить грати гри. Він зрозумів, що якщо гра має бути цікавою, щоби захоплювати юнацтво, вона повинна мати чітко визначену ціль до якої буде стреміти учасник гри. Кожна гра також повинна мати точні правила, які юнацтво розуміє і годиться їх дотримуватися. Це значить, що кожний юнак чи юначка буде грати гру чесно і вірити, що вислід гри буде оцінено справедливо. Бі-Пі, а відтак основники українського Пласту — Тисовський, Чмола і Франко — примінили засади гри до пластового життя юнацтва.

Пластування, це гра для юнаків, під проводом юнаків, у якій старші брати можуть дати своїм молодшим браттям здорове окруження і заохотити їх до здорової діяльности, такої, що помагає їм розвивати громадські чесноти. (Бі-Пі)

Як це можна пояснити? Так як у кожній грі, наша Велика Пластова Гра має ціль, а ціль знаходиться у Пластовій Присязі. Правила пластової гри — як її треба грати – є в Пластовому Законі. Коли юнак перемагає себе і свої непластові звички і вчить себе бути точним, ощадним, справедливим, братерським, і т.д., він зближається до осягнення цілі Великої Гри.

Цю Велику Гру юнацтво грає добровільно і з бажанням та задоволенням, бо ж ніхто не повинен бути змушений грати якунебудь гру проти своєї волі. Він грає пластову гру чесно, перше сам зі собою, бо працює стало зі своїм еґом, зі своїм характером. Відтак він її грає зі своїми друзями в гуртку, в курені, в школі і в суспільстві.

Ми згадували ціль і правила нашої Великої Гри. Але треба ще згадати сам стиль гри. Стиль — це спосіб, в якій ми переводимо пластові заняття. Це наші пластові табори, ватри, мандрівки, зустрічі, орликіяди, змаги, коляди. До того ще можна додати пластові проби, вмілості, спів, нічна стійка, і т.д. Усе це творить наш стиль життя, який дає нашому життю глибину і значення.

Ми старалися дуже коротко познайомити вас із деякими думками, які ви знайдете в Великій Грі д-р Юрія Старосольського. Поручаємо цю книжечку старшим юнацьким гурткам. Там знайдете багато цікавого до дискусії.

пл. сен. Дарка Якубович

Життя подібне до футбольних змагань. Кожен меч зокрема має свою ціль — виграти дані змагання, кожні добуті ворота — крок для цього, кожні втрачені — віддалення. А потім — взявши всі змагання разом — йде про мистецтво краю, як найвищу ціль. Так і в житті. На його вищу ціль – мистецтво життя – складаються осяги окремих змагань: у школі, вдома, у званні, на грищі, на війні, чи в політиці, чи на скитальщині. Для пластуна все це Велика Гра.
(Юрій Старосольський)

ВИФЛЕЄМСЬКИЙ ВОГОНЬ МИРУ

ТРАДИЦІЇ

Запалення Вифлеємського Вогню Миру — це давня традиція, яку щороку переводять скавти Європи. В 1998 році в цю традицію включилися пластуни України і Польщі.

У Вифлеємі, місці народження Ісуса Христа, австрійські скавти, які спеціяльно їдуть туди на початку грудня кожного року, запалюють вогник і привозять до своєї країни. Тоді скавти сусідніх країн перебирають його і перевозять Вогонь далі. Вогонь несуть до церков, звідки на Різдвяні Свята вірні можуть взяти його до своїх домів.

На фотографіях показано як 21 грудня, 2000 року, група пластунів прийняла священний вогник від польських скавтів-гарцерів на кордоні Польщі і України. Тоді пластуни завезли цей вогник до храму Пресвятої Евхаристії у Львові. Пластуни передали вогник естафетою і 26 грудня його прийняли у Святомихайлівському Соборі у Києві, звідки делегації пластунів з більшості областей України рознесли його до парафіяльних храмів по різних кутках країни, де є пластові осередки. З храмів, люди могли запалити собі свічки, щоб мати символічний вогонь Вифлеємської зірки під час Святої Вечері. Вифлеємський Вогонь Миру пластуни заносили також до сиротинців та лікарень, щоб ті, що перебувають далеко від своїх родин, могли також відчути тепло Вифлеємської зірки. *(використано інформації із Пластового Вісника, жовтень-грудень, 2000 р.)*

Фото: Богдан Яцишин

Польські скавти Томашева Любельського (Польща) передають Вогонь

Богдан Яцишин

Оля Полішко зі Львова тримає Вифлеємський Вогонь Миру

Лариса Спольська

Табори

3-ий курінь

Той, хто любить гори, висоту і краєвиди знає, що найвища гора в східній Північній Америці – Mount Washington, New Hampshire. Під час свого цьогорічного мандрівного курінного табору наш славний 3-ій курінь рішив здобути цей верх. Наш табір відбувся від 4 до 12 серпня і було нас 29 юнаків та 8 виховників. Щоб всі мали змогу здобути цей вершок (сильніші і слабші), курінь поділився на чотири мандрівні групи. Дві групи молодших юнаків пішли на дводенні мандрівки, а дві групи старших юнаків на триденні прогульки. Всі чотири групи, мандруючи різними стежками, мали зустрінутися на вершку гори Вашінґтона в суботу 11 серпня, в 11 годині рано.

Фото: Лесик Колос

На горі Вашінґтона

Фото: Данило Спольський

Гуртки Бобри і Чорні Вовки відпочивають по дорозі на гору.

Навіть найкращі пляни не все виходять так як придумано. Хоч не всі, зате три групи, зійшлися на вершку до спільної знимки. Четверта група запізнилась на годину, але теж здобула цей вершок!

Гора Вашінґтона та цілий хребет гір в цій околиці підіймається до 1,905 метрів — це є вище лінії лісу. Із верхів є чудовий краєвид в кожну сторону світу. Мандруючи цим хребтом, нам здавалося, що ми мандруємо вище хмар, близько самого неба. Всі учасники табору дуже задоволені зусиллям і досягненням. Славний 3-ій курінь здобув вершину!

пл. уч. Данило Колос, гурток Пірани, *3-ій курінь, Торонто*

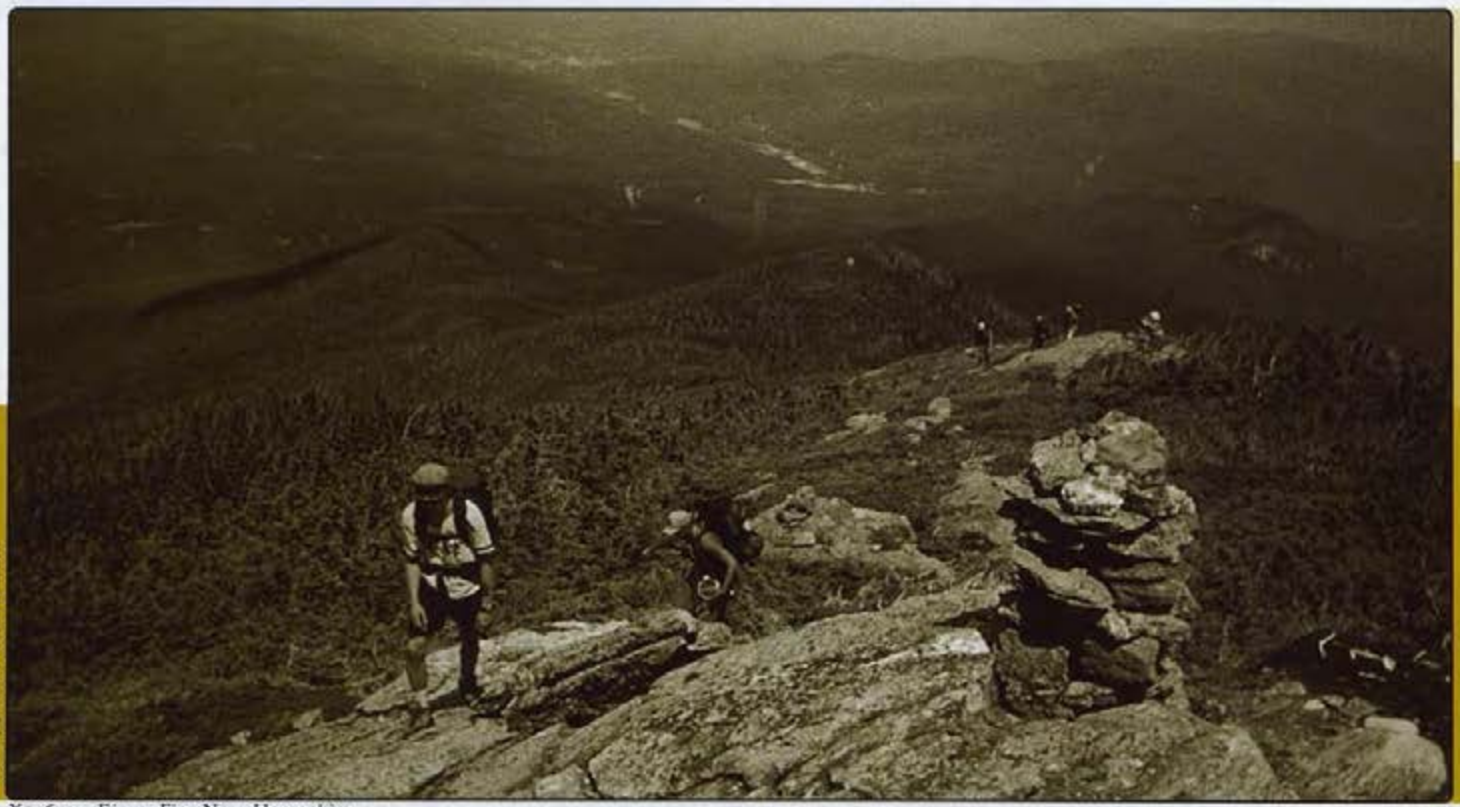

Фото: Данило Спольський

Хребтом Білих Гір, New Hampshire.

11-ий курінь

Цього літа 11-ий курінь поїхав знова до Кіларні на канойкарський табір. Нас привітала гаряча погода і чудова природа. Нажаль нам було заборонено палити вогонь з огляду на велику посуху у північній частині провінції. Але навіть без вогню, щовечора, коли ми сиділи довкола запаленої лампи, наш спів лунав до пізної години. Під час дня, спів розвеселяв наші душі коли ми плавали канойками по теплому озері або лізли на гору Сілвер Пік.

Чомусь кажуть, що хлопці не люблять співати. Як так сталося, шо на нашому таборі, ми співали цілий час? Перед табором, гурток Ґни підготовив співаник із всілякими піснями, позбираними із різних співаників. Першого дня табору, при лямпі, ми роздали всім співаники і старалися почати спів. Нажаль, перші два дні цей спів був дуже поганий. На третій день, пл. роз. Матвій Гончарук і я скликали збірку табору і пояснили користі співу, що спів — це добрий спосіб привернути увагу дівчат і коли співаєте разом, можете їх краще пізнати. Коли хлопці це почули, всі юнаки, навіть прихильники, почали радо і з охотою співати. За словами одного юнака – "спів робить душу вільною".

Хочете мати успіх із співом на своїому таборі? Зробіть так:

- ✓ підготуйте курінний співаник;
- ✓ виясніть специфічні користі співу;
- ✓ співайте коли можете, при кожній нагоді;
- ✓ вчіться і співайте нові пісні, а не все ті самі;
- ✓ підшукайте одного ентузіяста співу який буде організувати і переводити спів (мотор співу).

пл.роз.Михась Шубеляк, гурток Ґни 11 кур., Торонто

Фото: Олесь Сливинський

Курінь із зв'язковим Олесем Сливинським *(стоїть, 2-ий зправа)*

Фото: Олесь Сливинський

Вмілість "канойкарство"

4-ий курінь

Фото: Наталя Терпляк

Змаг куховарення.

Фото: Наталя Терпляк

Змаг виживання: ніч під шаласом.

Я нетерпеливо чекала на мій перший курінний табір — нарешті прийшов час їхати три години автобусом до *Haliburton Scout Reserve*. На цьому таборі була нова програма: виживання — вміння вижити в чужому оточенні. Найбільше мені подобалося, коли подруга проголосила, що буде змаг виживання. Юначки були поділені на три групи і кожна група мала ночувати одну ніч на іншому острові. Там юначки мали збудувати притулок. Наша група збудувала притулок з патичків та накрила їх цельтою. Вимога була переночувати під притулком одну ніч. Настав вечір і всі пішли спати. Вранці всі раділи, що переспали на острові та щасливо перебули ніч. Крім цього, ми мали нагоду випробувати різні спорти і вмілості — їзда на канойках, стріляння з лука, їзда на каяку, вітрильництво, скелелаження, плавання і сноркеллінг. Ми мали прогульку оглянути водоспад. Ми також мали змаг куховарення — юначки були поділені на три групи і кожна група мала завдання приготовити одну страву на вечерю. Моя група зварила бараболю і її пом'яла. З м'ятої бараболі ми зліпили вулкан з якого вибухала лява. Ця лява справді була сосом до м'яса; навколо був горох який мав представляти людей. Наша група виграла. На цьому таборі я пізнала нових товаришок. Мені дуже сподобався мій перший курінний табір і не можу дочекатися до наступного табору.

пл.пр.Соня Кузів, гурт. Лебеді

Фото: Наталя Терпляк

Вмілість "канойкарство"

10-ий курінь

Фото: Меля Мельник

Так! Вони спали в канойках!

Фото: Меланія Раделицька

Прийняття яке підготовили молодші юначки для старших.

Наш табір, "Брудні ноги, сильні як боги", був повний пригод і цікавих занять. Ми його перевели над озером *Whitefish* в Алґонквін Парку, Онтаріо, від 4 до 12 серпня. Головні вмілості, які ми здавали на таборі були мітологія і канойкарство а також астрономія, картографія і етикета. Так, етикета на таборі! Щоби покрити деякі точки до цеї вмілості, ми влаштували два прийняття. У вечір коли старші юначки повернулися з дводенної канойкарської прогульки, молодші прикрасили їдальню, зварили смачну вечерю та подали її до столу. Два дні пізніше, старші так само приготовили вечерю для молодших після їх прогульки. Ми також мали святкування іншого роду — Оливія Пинянська і Нічка Сус святкували свої уродини і ми всі їм побажали многих літ під деревом прикрашеним цукорками. В день перед відїздом, після канойкарського змагу, всі мали нагоду на маленький відпочинок: *spa* день! Ми були раді нарешті добре помити ноги. На місці, де ми таборували, не було ні трави, ні піску, лиш порошний ґрунт. Хоча наш табір був малий — лиш 13 учасниць — він приємно і успішно перейшов. Ми вдячні нашим впорядницям та опікуневі за те, що вони нам присвятили свій час. Всі гарно зжилися і поїхали додому з приємними спогадами.

пл. роз. Меланія Раделицька, курінна, 10-ий курінь, Торонто.

Фото: Меля Мельник

На канойкарській прогульці.

КВТ

Крайовий Вишкільний Табір

КВТ — це дружба...

Коли ми приїхали на *Писаний Камінь* ми були 13 окремих осіб. Тепер ми разом творимо одну дружину. Ми тут на таборі робимо не тільки проєкти але зживаємося і, коли будемо скобами і вірлицями, ця дружба нам поможе бути виховниками і булавними на таборах. Дрота слова *"Не я, не ти, а ми"* могли би бути кличем нашого табору. Коли було куховарення або роблення проєктів, ми помагали один другому. Ми це робили не тому, що мусіли, але тому що ми знали, що як колись нам буде потрібно помочі, інші поможуть нам. КВТ не є для всіх. Це є для тих, що хочуть стати не тільки кращими пластунами але й кращими людьми. *пл.роз. Дусько Коциловський і Роман Павлюк*

Фото: Оксана Закидальська

КВТ — це пластування...

Учасники на КВТ X приїхали з Чікаґо, Філядельфії, Вашінґтону, Нью Йорку і Ньюарку. КВТ це табір який нам помагає здавати III-у пробу. Кожного дня коли ми вставали, ми знали, що день буде наповнений гутірками, проєктами, піоніркою і так далі. Всі разом працювали, щоб все на час закінчити. На кінець — брама була фантастична, міст був знаменитий і проєкти гарно вийшли. КВТ допоміг мені докінчити III-у пробу. Найбільш цікаві мені були гутірки про погодознавство і самозарадність... Ми багато сміялися і тяжко працювали і накінець зробили то що мали: виконали вимоги до III-ої проби. *пл.роз. Іня Лончина, 6-ий курінь, Чікаґо*

Фото: Оксана Закидальська

(зліва) Олесь Косович, Антін Дурбак, Дусько Коциловський, Роман Павлюк, Олесь Оришкевич, Адріян Павлюк

(зліва) Оксана Ласовська, Мирослава Галібей, Андрея Геймур, Ніна Целюх, Оля Галібей, Стефа Гомик, Іня Лончина

КВТ — це праця...

Цього року я поїхала на КВТ X — думала, що приїду, виконаю свої проєкти, візьму участь в інших проєктах, а вночі буду собі добре спати в шатрі. Але — КВТ був багато більше ніж те, що я думала. Тринадцять учасників навчили нас, що це є співпрацювати — перший день ми будували кухню, другий — почали ставити браму (це був мій проєкт), на третій — назбирали колоди, щоб збудувати міст через ріку. При кінці першого тижня, багато із наших проєктів ще не були закінчені. Комендант нам сказав, що всі проєкти мусять бути закінчені до неділі. Паніка! Як закінчити проєкти і виконувати денну програму? Табір рішив, що всі будуть працювати після нічної тиші. Кожного вечора, трошки по трошки, ми докінчували браму. Одного вечора ми сиділи до четвертої рано і, хоч ми всі були змучені, разом працювали. Наша співпраця нас єднала не тільки при роботі але також емоційно. *пл. роз. Стефа Гомик, 4-ий курінь, Філядельфія*

Перший табір КВТ відбувся в 1957 році. Головна ціль КВТ була – протягом двох тижнів перевести всі практичні заняття та пластові вмілості конечні для успішного закінчення третьої юнацької проби. Комендатом того табору був ст.пл.скоб Микола Гоко Кравців, бунчужним ст.пл.скоб Петро Содоль. Цього року комендатом був пл.сен. Андрій Ганкевич. Третя проба тепер переводиться проєктами; подаємо кілька прикладів проєктів, які учасники переводили на КВТ-Х.

КВТ – це проєкти...

Ватра Січових Стрільців - Адріян Павлюк

Адріян підготовив книжечку про Січових Стрільців, в якій подана коротка історія організації і дій Січових Стрільців, їх прапори і військовий однострій. В книжечці також зібрано кілька стрілецьких пісень. В додатку, Адріян підготовив програму та перевів ватру на тему "*Січові Стрільці*".

Погодознавство - Роман Павлюк

Роман підготовив гутірку до вмілості погодознавства. В гутірці покрито такі теми: що це погода, різні формації хмар і як вони предсказують погоду, інші способи предсказувати погоду.

Схоронище для пташок - Оксана Пасовська

Оксана побудувала схоронище для пташок, в якому були будка із їдженням і банька з водою. В додатку вона вибудувала стіну з колод, за якою можна було сховатися і дивитися коли птахи прилітали до схоронища їсти і пити і їх обсервувати. *(На фото: Оксана обсервує птахів).*

Гутірка: Гриби - Оля Галібей

Гриби – найбільша небезпека від них у тім, що вони подібні одні до одних але мало поміж ними неотруйних і корисних для споживи. Як їх розпізнати – це була тема Олі гутірки.

Релігійні обряди на таборі - Антін Дурбак

Фото: Марта Кузьмович

Антіна проєкт — підготовка і будова речей потрібних до переведення релігійних обрядів на таборі. *(зліва)* Капличка на молитви: на дереві ікона, охоронена дашком. Під іконою, свічка в слоїку на поличці, причіпленої до дерева. Для вжитку в літургійній процесії, Антін виготовив хрест і рипіди (металевий чи деревяний кружок з держаком). Рипіди вживається на Службій Божі як віяльце під час канону, щоб на Пресвяту Євхаристію не сіла муха.

Рипіди — На кружку репіди зображені шестикрилі херувими. Образок Антін виготовив перед табором (кольорова копія). В тарілці з алюмінію *(aluminum foil)* він вирізав дно, залишаючи боки. Кружок із алюмінію насадив на образок херувимів і разом приклеїв. Таріль із ображенням насадив на патик-держак.

Теренова гра: Українські письменники - Олесь Косович

Табір поділений на 2 частини — українці і вороги. По терені заховані картки; на кожній картці прізвище письменника або назва твору (около 25 письменників, 60 творів). На терені зазначено два місця: Сибір, Підпілля. *Правила:* вороги підкрадаються на терен України, шукають картки письменників і творів, а українці їх ловлять і забирають картки. Вороги мають вивезти картки із терену України і завезти на Сибір, а українці стараються картки передати в Підпілля.
(Якщо ви зацікавлені перевести цю теренову гру, повні правила гри і списки письменників можна набути у редакції *Юнака*).

ВМІЛОСТІ

КВТ – це Три Пера ...

Дівчата! Здавайте вмілість Три Пера! Ми це зробили!

Коли ми приїхали на табір КВТ, булава мала гутірки на тему самозарадності і повстала можливість здавати вмілість Три Пера. Коли почали говорити про цю вмілість, ми почули, що пересічні дівчата навіть не працюють над цею вмілістю, а ті, що пробують, часто здаються. Це попередження тільки запалило нашу охоту здати цю вмілість. Коли ми представили булаві наше рішення, вона нас підтримала.

В понеділок ранком, булава нас запровадила на середину лісу. Нам дали їжу на два дні і з нами попращалися. І почалася наша мандрівка "пізнай себе самого". Слідуючі три дні не були легкими. Це не було так фізичне випробування, як ментальне. Брак заняття примусило нас передумати, що справді є важне нам. До кінця першого дня, перешкоди такі як спрага і брак товариства вже почали нам докучати. Було також нудно і головна приємність була бити комарів. Ми почали трошки "дуріти".

По трьох днях ми повернулися до табору – всі три витримали до кінця. Тепер ми вже вернулися до нашого нормального життя на таборі і маємо велике почуття гордості – почуття, яке тяжко висловити словами. Ми радимо вам постаратися здати цю вмілість, але тільки тим, які мають не тільки силу тіла але й також силу в душі.

пл. розвідувачі Ніна Целюк, Андрея Геймур, Мирослава Галібей

Короткі уривки із денників ...

пл. роз. Мирослава Галібей

День 1 – ... Починає темніти, то я незадовго піду спати. Мій вогник не хотів запалитися, то я з'їла сухі клюски і гранола. Я нині по полудні дала пластикову торбу на дерево то надіюся, що буду завтра мати трохи чистої води пити. Я чуюся багато спокійніше ніж я чулася нині по полудні. Я знайшла кущ з ягодами так, що буду мати що їсти на третій день... Я починаю думати, що може дійсно буде мені можливо здати Три Пера. Я пережила перший день і тільки маю ще два – вони не зможуть бути гіршими – я буду впорядку... На цьому таборі я зробила кілька речей, яких я звичайно не роблю, або які мене страшать. Я досить боюся цілковитої темноти і бути самою. Павуки мене страшуть, а комарі мене журять. Мене висота страшить, але я вилізла на дерево. Я звичайно не дуже стараюся стоваришуватися із новими людьми, але тепер я чуюся, що могла б кому-небудь на таборі сказати будь-що. Може я нарешті стаю більше дорослою...

День 2 – ...Небо знова чисто синє. Всюди довкола все є зелене і бронзове. Я тішуся, що моя хустка червоно-чорна, а вітрівка — синя, жовта і біла. Я додаю трохи кольору до лісу... Я знаю, що якби щось справді страшне сталося, то поміч буде за менше як 15 хвилин. Нема чого журитися... Я не можу дочекатися до четверга, щоб бачити всіх решта і довідатися, як їм пішло. Я довідалася, що я люблю людей бачити і говорити і сміятися з ними... Я довідалася, що я справді дбаю про те, що люди про мене думають, більше ніж я сподівалась. Я тепер можу признатися, що частинно я це роблю, щоб я не мусіла встидатися, що я піддалася. Може це не найкраща причина, але це мені помагає не вийти з цього лісу в цій секунді...

День 3 – Мені лишилося 19.5 годин... Цікаво, що всі решта роблять? Як ідуть Оксани проєкти? Чи брама нарешті закінчена? Чи хтось піддався? Я не чула свистка, але то нічого не значить... Я так дуже хочу вибігти з цього лісу але тепер, так близько до кінця, я не можу. Тоді би дійсно був встид... Я думаю, що я врешті трачу свій ум. Я сиджу і стараюся не думати взагалі, але це робиться тяжче і тяжче... Я починаю говорити з людьми в свій голові. Я знаю, що їх там нема, але я уявляю, що вони говорять і як вони виглядають. Вони мені кажуть, що ще трохи а тоді я буду вільна...

пл. роз. Ніна Целюх

Я є в лісі вже три години. Я стараюся придумати як зробити свій шалас. Я маю два дерева по боках і одно велике посередині. Я вже зробила правий бік і то мені забрало 3 години. Я тепер їм один *Oats & Honey*. Я не є дуже голодна але мушу їсти бо мушу закінчити лівий бік шаласа. Я вже впала в болото — мої черевики є мокрі але все буде добре, бо сонце виходить. Я вже бачила дві червоні пташки і чула як вони співали. Я також чую багато жаб... Я справді не знаю, чому я це роблю — я думаю, що я це роблю для себе. Я хочу знати, як то буде. Як я почала, то буду кінчати. Тепер я йду по патики на шалас...

Андрея Геймур

... Мені дуже нудно. Я не знаю, що я буду робити ще два дні. Цей день був дуже довгий. Я вже хочу повернутися до табору але я не можу вживати свистка. Кожний раз, що я його даю до рота, мені голова каже: не роби того! ...Я дуже молюся щоб не було дощу бо мій шалас би не вистояв в дощі. ...Я не знаю, чи я витримаю до кінця. Я дуже хочу, але то буде тяжко. Я багато журюся, але непевна чому... Я думаю що всьо буде ОК, як не буде дощу. Побачимо що станеться. Я вже молилася... Я збудилася дві години тому. Я спала досить добре, хоч мої плечі болять. ..Тепер сонце гріє і мені вже не зимно. Нині рано не було роси на деревах то я не маю води... Я щойно бачила щось цікавого. Я сіла коло павутиння і раптом муха зловилася в ньому. Прийшов павук, завинув її в нитку павутиння і зів. Тепер я тільки сиджу і слухаю. Тут в лісі є дуже голосно і цілий час щось рухається... Я щойно збудилася. Я не спала добре тому, що приблизно в 10 годині були блискавки і грім. Але не було дощу! Слава Богу! Нині рано не було води в мойому збірнику. За 21 годин я буду назад в таборі пити скільки схочу. Може на нашій прогульці завтра буде крамничка, де я зможу собі купити *Diet Coke*. Ммм! Як я люблю *Diet Coke*!... Я скоро здурію! Я така спрагнена і тут так нудно! Я ще тут маю бути 15 годин. Я не знаю, чи я втримаюся так довго. Мене так обкусали комахи, що моє тіло цілком червоне. Що я зроблю? За три дні я їду на морський табір, а моє тіло таке червоне і пошкрабане. Люди будуть сміятися... Я тепер піду спати, щоб час скоріше минав... Подруга Адя і друг Андрій прийшли по мене. Я вже скінчила! Я тепер вертаюся до табору — їсти, пити і брати туш.

пл. роз. Олесь Косович

... Вже закінчив будувати шалас і знайшов трохи дров на завтрішню ватру. Я ще нині не мав води але є суха річка де є дві маленькі калабані... Перший раз на таборі я спав до 10 години і не є змучений. Нині я запалю вогник і замаскую свій шалас. Я запалив ватру двома сірниками. Це добре, бо мені лишився один на завтра. Я думаю, що завтра я буду в більшості лежати під шаласом, спати і писати... Тяжко мені писати багато на раз бо я мушу опікуватися вогником, дістати і закипіти воду і трохи походити, щоб порухати мускули... Вже підходить ніч. Я чую грім і бачу блискавку. Я хочу, щоб впав дощ і було більше води... Я збудувся нині рано, сподіваючись якнайкращого. Я подивився. Нема води. Нема вогню. Я собі подумав — нічого, я ще маю сірника і ту калабаню в сухій річці. Я попробував запалити вогонь — не вдалося і я стратив останній сірник. Ріка була зовсім суха. Я почав журитися але не панікував. Я мусів зберігати енергію, бо це все, що я мав. Я пішов під шалас і положився. Почав відчувати брак води — біль голови і сухий рот. Тіло ціле болить, але я певний, що можу це закінчити... Вже 5 година і час поволе минає. Мені жолудок муркає за їжою і питтям. Вже 6 година, ше 3 1/2 години до спання. Я вже 21 годин без води... Вже 6:30. Я не певний, чи зможу витримати. Я вже забив більше як 50 комарів. Я почну список "Що робити коли закінчу Три Пера"...

пл. роз. Антін Дурбак

Вітаємо всіх до журналу Антіна Дурбака, на цю триденну демонстрацію самозарадності. Перед КВТ X, Антін знав, що він хоче це зробити і він мав довір'я до себе, але він є трошки нервовий. Не журись, Антін перейде...

Звіт (частинний) –

Скільки годин я думав, що я тут загину – 72 годин
Скільки годин забрало знайти місце на шалас – 3
Скільки годин забрало збудувати шалас – 2
Скільки разів я ішов спати під час дня – 118
Скільки разів я заснув під час дня – 2
Скільки разів я вбирав хустку проти комах – 36
Скільки разів я мусів зняти хустку бо бджоли думали, що я квітка – 30
Скільки разів мене вкусили комахи – забагато x 2
Скільки разів я думав про якусь дівчину на таборі – 8,634
Скільки разів я думав про якогось хлопця – 0
Скільки сірників я мав – 3
Скільки вогників я запалив – 1/2
Скільки разів я подумав, що хочу пити – 806,354,566
Скільки разів я думав закінчити скоріше – 8,065
Скільки разів я це зробив – 0

ЛІТО 2001

Літом, пластуни не тільки таборують і мандрують а й подорожують, працюють і знаходять різні цікаві заняття.

Київ, Україна

Цеї весни я мав нагоду поїхати до Києва на два місяці, щоб працювати для Партії Реформи і Порядку. Я закінчив перший рік студій з політичних наук в *University of Guelph* і там подався на програму особистого навчання *(Independent Study Program)*, через яку студенти можуть десь працювати і за це дістати кредит за один курс; мій був з міжнародного розвитку *(International Development)*. Університет мені заплатив за квиток на літак через свою *Study Abroad Program*.

Якщо хтось є зацікавлений поїхати поза Канаду вчитися чи працювати, канадські університети на це мають призначені гроші (подібні можливості правдоподібно існують в інших країнах). Якщо хтось хоче працювати в політиці, я би радив поїхати на Україну або до іншої східно-европейської держави. Тому, що демократичний процес в цих країнах є ще нерозвинений, в цій частині світу є багато що робити і можна багато навчитися про політику за дуже короткий час. Політичні інституції і організації радо приймають англомовних, тому що їм бракує людей, які вільно спілкуються англійською мовою. Хоч заплата є низька (мені дали квартиру і гроші на проживання), ціни там також дуже низькі – необхідні продукти коштують багато менше як тут. Також, поїхати в Україну працювати є дуже добрий спосіб зустріти нових товаришів та цікавих людей. Тим більше, українським дівчатам дуже подобаються англомовні хлопці.

Більшість часу в Києві я провів у новому інституті — Інституті Євро-Атлантичного співробітництва, директором якого є посол Борис І. Тарасюк, бувший Міністер закордонних справ України. Але я також працював в партії; я багато перекладав з української на англійську — статути, програми, проєкти, і т.д. Я часто зустрічався з американцями *(International Republican Institute, International Democratic Institute)*, які фондували багато партійних і інститутських проєктів. Я також помагав виготовлювати ці проєкти (напр. семінар в Одесі про виборчу кампанію).

В цій праці я мав нагоду зустріти багато важних політиків — Віктора Пензеника (голову ПРП), Віктора Ющенка (бувшого прем'єр міністра України), посла Америки Карлоса Паскуаля, посла Канади Дерека Фрейзера і інших. Працювати із послом Тарасюком було дуже цікаво — він вже 25 років займається міжнародною політикою і знає багато цікавих історій. Я мав нагоду поїздити по Україні — був в Одесі, Тернополі і, тому що один із моїх близьких знайомих часто їздив з Києва до Львова, у Львові три рази. Я також їздив в Карпати і до Івано-Франківська.

Київ є дуже гарне місто в якому є багато цікавого робити і працювати у ньому два місяці було дуже приємно. Я би радив всім хто цікавиться Україною довідатися про можливості роботи там.

ст.пл.скоб Орест Закидальський, Торонто, Канада

Венеція, Італія

Привіт, Юнаки світу. Це пластунка розвідувачка Оля Онух з Торонто. В червні я мала нагоду поїхати до Італії, до міста Венеції, взяти участь у Венеціянському Бієнале – виставки найбільш важливих сучасних митців цілого світу. Понад 50 країн мали свої павільйони, або винаймали приміщення в Венеції. В павільйонах представлені твори одного або кількох митців, які обрані куратором з даної країни. Була також Міжнародна Виставка, де митці були обрані куратором Бієнале. Я брала участь у Бієнале як журналіст — дістала пресову акредитацію *(stampa)* і мала нагоду побувати на прес конференціях та на всіх офіційних відкриттях. В ці дні (6.06–10.06.2001) Бієнале було відкрите тільки для преси, митців, кураторів, критиків та запрошених гостей. Це була фантастична нагода пізнати найголовніших діячів сучасного мистецтва.

Заходячи до павільйонів, ти ніби заглядаєш в душу кожної країни. Павільйони є мікрокосмами країн, а Бієнале в свою чергу є мікрокосмом світу. Відвідуючи Бієнале, можна скласти історію сучасного світу. Наприклад, в азіатських павільйонах, глядач спостерігає високий технологічний розвиток цих країн. В павільйоні Гонконгу, все було механізоване, а в павільйоні Японії була збудована святиня з марок, а посередині стояв престіл, сконструйований з великих "М" Макдоналдса. Мабуть митці хотіли відкрити нам очі на наші цінності і показати з чого ми будуємо наші святині.

Німецький павільйон був чудовий, але до нього була тригодинна черга. Тільки вісім людей на раз могли зайти туди на 15 хвилин. Але очікування було варте того, і павільйон виграв нагороду "Найкращий національний павільйон". В канадському павільйоні також була черга і тільки 15 глядачів на раз могли війти. Всередині був малий кінотеатр, де показували старий фільм без звуку. Глядачі мали свої власні навушники, в котрих було чутно шум, ніби заля була заповнена сотнею людей. Канадський павільйон виграв спеціяльну нагороду.

Була також дуже довга черга до американського павільйону і всі пильно чекали, але виходячи вони не розуміли задля чого. Це був дуже добрий американський митець, але презентація не була добре сконструйована. Заходячи до південноамериканських павільйонів, людина усвідомлювала, який великий вплив має природа, фолкльор і народна культура на їх мистецтво. В бразилійському павільйоні стояли величезні обголені гілки дерев, пофарбовані жовтими пасками та прикрашені народними малюнками.

В африканському павільйоні було багато сучасного мистецтва з явним впливом національного мистецтва. Відчувалися два протилежні світи: всі митці — африканці, але живуть в Європі або Північній Америці.

Два павільйони мені дуже сподобалися: естонський і польський. В естонському були відео проекції Анеліс Семпер — дуже персональні і показували труднощі людського життя. Одна її робота називалася *"Fast forward and rewind"*— чорно-біле відео у повільному темпі, де Анеліс виступає в ролі дівчини, яка хоче скінчити життя самогубством. В польському павільйоні, Леон Тарасевіч сконструював підлогу, розміром 200 кв.м., на якій була нанесена опуклими пасками жовта, синя та помаранчева фарба. Коли глядач ішов з одного кінця підлоги до другого, він бачив захід сонця, у протилежному ж напрямку бачив схід сонця. Цей твір називався *"Захід сонця"* і мав дебют в Києві, в Центрі Сучасного Мистецтва.

Це був перший рік, коли Україна брала участь у Бієнале. Восени 2000 року процедура приготування розпочалася нормально: Міністер культури і мистецтв України Богдан Ступка призначив комісара котрий вибрав куратора — Юрія Онуха, мого тата, який є директором Центру Сучасного Мистецтва в Києві. (Відвідини Бієнале був мені подарунок від нього за успішне закінчення школи). Але моєму татові не вдалося закінчити підготовки української презентації через опозицію Спілки Художників України і тому, що мій тато не є громадянином України (хоч він вже три роки живе і працює у Києві, він є громадянином Канади і Польщі, як і я і моя мама). Віцепрем'єр Микола Жулинський заперечив наказ Міністра Ступки і вибрав іншу групу митців, які приготовили українську презентацію. Про саму презентацію не буду говорити — вона містилася в маленькому військовому шатрі перед воротами до самого Бієнале. Шатро стояло одиноке, загублене в центрі найбільшого і найважливішого фестивалю сучасного мистецтва в світі. А самий твір всередині був скромний і банальний.

Я вдячна, що могла побувати на такій важній і цікавій світовій імпрезі — на Венеціянському Бієнале.

пл. роз. Оля Онух, гур. Веселі Румянки, 4-ий курінь, Торонто.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II У ЛЬВОВІ

Довго до приїзду Святішого Отця Івана Павла II до України, у всіх на устах і на думці було лиш одне — зустріч з Папою. Громадськість пророкувала великі зміни, які відбудуться по візиті Папи — що він стане поштовхом до: об'єднання церков, інтеграції української економіки на захід, консолідації суспільства під ідеєю незалежності. Тому суспільство з нетерпінням чекало цього приїзду.

Пласт також приймав активну участь у цих святкуваннях. До Львова з'їхалося багато пластунів і пластунок з багатьох станиць на зустріч Папи з молоддю.

Усі скандували *"Молодь любить Папу"*. Раптова злива дощу не розігнала ідейну молодь. А Святіший Отець своїми словами *"Дощ паде, щоб діти росли, Після дощу буде сонце"* додав запалу у серця пластунів. Гарцери (польські скавти), які були в секторі з пластунами, з заздрістю дивиль як юнацтво по коліна в болоті танцюють коломийки, співають пісень, тим самим влаштовуючи постать поважної особи.

ст. пл. Богдан Яцишин

Фото: Пластуни чекають на зустріч із Папою. Всі фото Богдана Яцишина.

ПЛАСТОВИЙ МОЛИТОВНИК

Пласт вимагає релігійности і виховує для неї. Бо він цінить її силу, що дає життю глибину, гармонійність і моральні основи.
(Велика Гра, Юрій Старосольський)

Як проєкт до ІІІ-ої проби пл. роз. Івана Кіналь, гурток *Мангуси*, 3-ий курінь ім. Івана Мазепи, Нью Йорк, виготовив "Пластовий Молитовник" в якому є Служба Божа із пластовими наказами, панахида, пластові молитви та релігійні пісні.

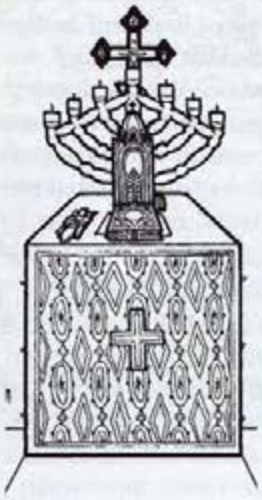

Ми передали "Пластовий Молитовник" отцеві Михайлові Лозі, капелянові торонтонської станиці. Він похвалив проєкт Івана:

— "Ясно, що Іван Кіналь доложив багато зусилля для виготовлення цього молитовника. Це дуже потрібний ресурс на табори чи панахиди. Він пояснює як пластуни можуть брати участь під час Служби Божої. Варто було б в ньому дописати 'Цей молитовник підготовлений для літургічного вжитку пластунів українського католицького обряду на підставі синодального перекладу 1988 року'.

"Добре було б пояснити, чому пластуни стоять під час Служби Божої коли інші люди сідають чи клячать. Стояти під час Служби Божої – це наша давня традиція; в українських церквах звичайно було мало сиджень. В деяких церквах вірні клячать під час посвячення чи причастія, але стояти – також відповідно".

Отець Михайло додав, що "Пластовий Молитовник" має професійний вигляд і порадив, щоб ще включити відповідну ґрафіку. Він прислав дискетку із візантійськими зображеннями, яку ми післали Іванові. Тут поміщуємо кілька прикладів цеї ґрафіки.

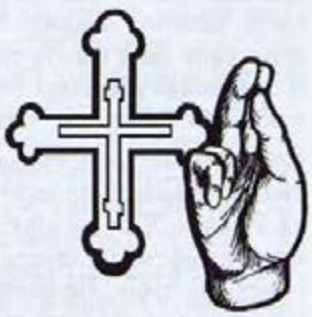

Молитовник можна замовити в Івана Кіналя. Кошт: $1 за одну, $20 за 50, $35 за 100 (в амер.$, включає кошт пересилки). Усі заробітки підуть на релігійний доброчин.

Іван Кіналь
232 Norris Avenue
Metuchen, NJ 08840-1106, USA
Iwan@att.net
http://home.att.net/~iwank/plast/molitovnik.html

ДОБРЕ ДІЛО

ПАЧКИ ДО СИРОТИНЦЯ

Таля Гудь закриває пачки, які вислала до сиротинця на Закарпаття в Україну

Хоч Україна стала незалежною 10 літ тому, вона має багато бідних людей. Одні з найбідніших є сироти, від немовлят до 18 літних, які живуть у сиротинцях. Сиротинці є переповнені дітьми, а український уряд дуже мало їм допомагає. Є брак учителів і дітям майже всього потрібно. Щоби помогти тим бідним дітям я рішила післати пачки повні одежі й інших речей. Я зробила таку збірку як проєкт до ІІІ-ої проби.

Перше, я перейшла всі свої речі і знайшла багато одягу, що я майже не носила! Я подзвонила до товаришів-пластунів і просила в них добру, чисту хлоп'ячу одержу. Вони мені дуже радо дали багато гарних речей. Я теж включила деяке убрання для вчителів і багато пар черевиків.

Сироти потребують приладдя до школи, приладдя до миття і гігієни та забавки. Я їм післала олівці, пера, папір, мило, шампони, щіточки і пасту до зубів. На кінець я додала порошковану каву для вчителів, бо вони напевно дуже тяжко працюють і зможуть при каві відпочити!

Тому, що більшість допомоги йде до великих, знаних міст, таких як Київ і Львів, я рішила післати мої пачки дітям, що майже ніколи нічого не дістають. Моя бабця, д-р Марія Балтарович, походить із Закарпаття і вона знає деякі бідні сиротинці на Закарпаттю і дала мені їхні адреси. Я вибрала сиротинець в селі Буштино, бо там є около 300 дітей у віці від 7 до 18 літ, яким мої речі підходили. Про цей сиротинець мало знають люди, але бабця знає директора і учителів, які добре дбають про бідних сиріт. Вона мене запевнила, що діти дістануть усі речі, бо вона вже там посилала пачки і переконалася, що сироти все дістають.

Я поїхала до фірми Міст і купила великі пачки (18x24) які я уважно напакувала одежою і приладдям. Вийшло три великі пачки, разом 210 ф. Пересилка коштує 59с./фунт плюс достава. Разом було $208.00. Я заадресувала пачки і обвела ліпкою, щоб вони не відкрилися подорозі. Я заробила гроші на пересилку із двох продаж печива і з продажі моєї книжки *Збірник Пластових Пісень* для ґітари (проєкт до ІІІ-ої проби).

В кожну пачку я встромила лист, в якому я пояснила хто я є, що я належу до Пласту, чому я цю пересилку роблю, і просила мені відписати, щоб я знала чи сиротинець дістав пачки в доброму стані. За два місяці п-і Марія Олійник мені відписала. Всі дуже дякували мені за убрання і приладдя, а учителі спеціяльно дякували за каву! Мене дуже заскочило, що п-і Марія написала, що діти там не знають про Пласт! Вона написала:

З інтересом довідалася, що ти є членом Пласту, що українська молодь в Америці організована в таку організацію, і що Ви там так гарно всьому доброму вчитеся. А жаль мені, що наша молодь цього не має. Бо вже хоч 10 років ми незалежні, та стабільности в нас не має, політичні пристрасті киплять, політики не-організовану молодь легко купляють на свої цілі, і шкода, що багато через свого роду бідність (матеріяльну, моральну, духовну) на це піддаються. І серед нас так часто говорять, що справжні українці живуть за океаном в Канаді, Америці".

Пані Марія просила нас зберегти у своєму серці такі притаманні нашому народові добрі звичаї, плекати нашу мову, культуру, бо багато в нашому духовному спадку є добра.

Ця пересилка на Україну принесла радости багатьом дітям. Я пляную ще більше пачок висилати до цього і до інших сиротинців в Україні. Я рекомендую вам зробити таке добре діло, яке можна зачислити як проєкт до ІІІ-ої проби. Якщо хтось є зацікавлений, подаю адреси до трьох сиротинців.

пл.вір.Таля Гудь, Філядельфія

Школа-Інтернат
Директор Паш, Іван/
Керівник Олійник, Марія І.
Вулиця Хмельницького, с. Буштино,
Тячківський район, Закарпатська обл.
Україна 90556
(300 сиріт і пів-сиріт, 7-18 років)

Сиротинець
Директор мед-сестра Кошеля, Анна Ю.
Село Мартинки 20
Район Свалява, Закарпатська область
Україна
(200 сиріт, від немовлят до 4 років)

Школа-Інтернат
Керівник Мишко, Володимир І.
Вулиця Визволителів 60
Місто Кременець, Тернопільська область
Україна
(480 сиріт і пів-сиріт, 3-18 років)

Українська мова

До нашого журналу написав пл. роз. Іван Кіналь із таким питанням: *"Я завважив, що коли Ви пишете імена деяких міст, як наприклад Ню Йорк, Ви пишете із мяким знаком, себто Нью Йорк. Пересилаю Вам сторінку із книжки Граматика Української Мови (автор Олександер Панейко) на котрій вияснено, чому це неправильно. Також пересилаю сторінку із книжки фірмового паперу станиці в Ню Йорку, на котрій побачите, що наша станиця пише Ню Йорк. Дякую за Вашу увагу та, як усе, радісно чекаю на наступне число ЮНАК-а."*

Ми звернулися до проф. Максима Тарнавського із Торонтського Університету, щоб він нам це питання вияснив

ЮНАК: Отже, друже Максиме, як треба писати, Ню Йорк, чи Нью Йорк?

МТ: Питання "як треба писати" дуже притаманне українській мові, особливо в наш час, коли постала незалежна Україна і вільно спілкуються українці в Україні із українцями, що живуть поза Україною. Із історичних і політичних причин сталося так, що існують два окремі варіанти чи "стилі" української мови — той, що ним користуються в Україні, і той, що ним користуються поза Україною. Фактично, таких варіантів багато більше але для упрощення розмови, говорім про ці два, бо питання яке поставив Ваш читач, віддзеркалює якраз цей розподіл. Тож спрощена відповідь на Ваше питання така: в Україні пишуть Ню Йорк, а поза Україною привикли писати Нью Йорк.

ЮНАК: Зрозуміло, але як ТРЕБА писати? Як повинно виглядати це слово?

МТ: Люди люблять порядок (навіть пластуни) і шукають законів і правил, щоб організувати різні ділянки свого життя. Всім нам приємно бачити порядок. Так є і з мовою, де порядок, чи правила, допомагають нам розуміти один одного. Але письмо це другорядний складник мови (основним є мовлення, тобто говорення). Письмо це лише спосіб відтворити знаками те, що говоримо і чуємо. Систематизація правил письма, це завжди справа умовна. В англійській мові, наприклад, за часів Шекспіра, не було широко прийнятих правил письма. Кожен писав собі так, як йому здавалося треба писати. Не зважаючи на такий непорядок, Шекспір все таки зумів написати геніальні твори.

Подібно з українською мовою, за часів Шевченка, не було прийнятих правил, як треба писати по-українському. Якби ми сьогодні писали так як Шевченко сам писав, кожна учителька в школі мала б причину поставити нам дуже погану оцінку із мови.

Це питання не обмежується до далекого минулого. Англійська мова до сьогодні не має одного правильного варіанту. В Америці, наприклад, пишемо так: Center, color, check, а в Англії і Канаді пишемо: centre, colour, cheque. Котрий із тих варіантів ліпший, чи правильний? Це залежить від того, де ми живемо. В Америці пишемо американським правописом, а в Англії — англійським. В Канаді ще окремий, мішаний, правопис. Так само з українською мовою. В Україні пишуть українським правописом, а поза Україною головно пишуть еміграційним, чи діаспорним правописом.

ЮНАК: А чи не можна сказати, котрий правопис ліпший?

МТ: І один і другий правопис мають свої особливості і проблеми. Писати "Нью Йорк", наприклад, перечить загальним правилам українського правопису, де перед йотованою голосною не може стояти м'який знак бо і один і другий знак вказує тільки зм'якшення попередньої приголосної. Ті, що створили цю форму, мабуть хотіли наголосити, що у англійській вимові слово "new" вимовляється "нь-йу".

Але й це питання дуже складне. Як знає кожен, що чув запис пісні "I love New York" у виконанні Франк Сінатра, дуже часто назва цього міста в американській вимові звучить "Ну Йорк". В його вимові, "н" тверде і нема звуку йот. Тож, за сінатрівським правописом, може нам треба писати "Ну Йорк"?

В українському правописі також знайдемо проблеми. Найбільше відома із них пов'язана із буквою "х" у відтворені чужомовних назв. В Україні, відомий американський письменник Ernest Hemingway пишеться Хемінгуей, хоч мабуть жоден українець роджений в Північній Америці не міг би такого слова написати.

ЮНАК: То як? Чи не буде ніколи порядку в українській мові?

МТ: Справжній порядок можна уложити лише в тих мовах, що вже вмерли. Українська мова жива, і проходить природній процес розвитку і узгіднення між варіантами. В Україні діє правописна комісія, яка працює, щоб узгіднити один, кращий правописний варіант. Але історія розвитку інших мов вчить нас, що такі узгіднення ніколи не відбуваються без нарікань, клопотів, і опертя. Треба сподіватися, що різниці в правописах ще існуватимуть якийсь час. Але під впливом чимраз більшої сили української культури в Україні і чимраз меншої сили української культури поза Україною, треба сподіватися, що колись може і в Києві і в Торонто, назва "великого яблука" виглядатиме однаково.

ТУТ І ТАМ
Філядельфія

1

Несподіванка для нашої зв'язкової

В неділю 29 квітня, 2001 року пластунки 4-го куреня ім. Ольги Басараб у Філядельфії, зорганізували прийняття-полуденок в Українському Освітно-Культурному Центрі, щоб подякувати нашій зв'язковій, подрузі Марійці Леськів, за 35 років її безперервної виховної праці в Пласті. Це свято було великою несподіванкою для подруги Марійки, яка нічого не знала, що ми місяцями підготовлялися і мали багато сходин і проб.

Дуже багато праці пішло у підготовку цього свята. Юначки в курінній команді займалися організацією цього свята. Перше, вони замовили гарну залю в Центрі. Тоді підготовили бюджет. Курінний писар, пл. роз. Христя Гудь, спроєктувала на комп'ютері, видрукувала, заадресувала і вислала понад 100 запрошень. Ми запросили подруги родину, *Чортополохів*, станичну старшину, попередніх станичних, кошових, друзів. Христя також назбирала фотографії і з них змайструвала експонат про подруги Марійки життя в Пласті.

Пл. роз. Стефа Гомик зайнялася декораціями. Вона підібрала кольори, скатертки, серветки, закупила і уложила квіти у вазонки. Наша курінна, пл. вір. Таля Гудь, зорганізувала програму і привіти, та провадила співом і грала на ґітарі, а юначки підготовили пластові пісні до виступу.

Заступник курінної, пл. роз. Таля Кужла, зорганізувала буфет. Вона сплянувала смачне меню, що включало яйця, шинку, налисники, бублики, різні кіші, салати, овочі і напитки. Таля поділила працю поміж гуртками і юначками. Вона сама зробила 100 налисників із різними приправами, включно зі сиром! Сеніорський курінь *Чортополохи* приніс смачне домашнє печиво.

2

природне і спеціяльне. Ми замовили пластову лелійку у пана Богдана Чайківського, який викарбував її з різних сортів дерева. Ніхто не має такої лелійки, бо ніхто не має такої зв'язкової!

Все гарно відбулося. Їжа була дуже смачна, гості були дуже задоволені і все перейшло, так як було заплянговано. Але найважніше було те, що ми могли показати нашій зв'язковій, подрузі Марійці Леськів, що ми її дуже любимо і що ми дуже вдячні за її тяжку, добровільну, довголітню працю для нас.

З нагоди цього ювілею, батьки подруги Марійки, панство Микола і Софія Леськів, подарували $250 на пресфонд *Юнака*.

пл. розв. Христя Гудь, писар, 4-ий курінь УПЮ-ок у Філядельфії

Нарешті прийшов день свята. Подруги Марійки родина сказала її, що йдуть до ресторану. Вона ніколи не сподівалася, що йде до Центру на велику несподіванку. Подруга Марійка була дуже заскочена, як вступила в кімнату, де около 100 людей встали, почали плескати та співати *Многая Літа*. Вона була дуже зворушена, що юначки щось таке придумали для неї.

Курінна відкрила і провадила святом. Після молитви, гурткові привітали нашу дорогу зв'язкову з квітами свойого гуртка (*Конвалії, Лілеї, Туліпани, Маки, Фіялки, Дзвіночки*). Було багато різних привітів – від Головного Булавного, Голови КПС-у, Крайової Комендантки, Станичної Старшини, *Чортополохів* та інших друзів-пластунів. Багато членів куреня *Чортополохи* прибули на свято, деякі здалека. Всі хвалили подругу Марійку за таку довгу, дбайливу працю і бажали дальших успіхів. Всюди було повно квітів. Ми почули подруги Марійки життєпис і курінь співав пластові пісні.

На кінець ми подарували подрузі Марійці унікальний дарунок. Ми хотіли, щоби це було щось пластове,

Фото (1) Головний кухар Таля Кужла *(зліва)* і Стефа Гомик смажать яєшню. (2) Подруга Марійка з курінною командою і гурткoвими (клячать зліва) С.Гомик, Т.Кужла *(стоять зліва)* Ю.Вендирворт, Л.Біда, Т.Гудь, подруга Марійка, С.Жмуркевич, Х.Гудь, А.Федорійчук, Н.Волчаста, Л.Ставнича (3) п-во Микола і Софія Леськів (які зложили $250 на фонд Юнака), батьки, з подругою Марійкою (4) Аруся Воттерс і Лариса Ставнича збирають підписи до пам'яткової книжки, з експонатом Життя в Пласті подруги Марійки (5) Подруга Марійка тримає дарунок – різблену пластову лелійку. Таля Гудь, ведуча свята.

ТУТ І ТАМ

Рівне, Україна

Зоряний вітер, вітер надій
Будемо разом на крилах мрій.
(*Ліра Орфея, м. Тернопіль, сучасна пісня*)

Зоряний вітер – це не торнадо. Але 18–20 травня місто Рівне, що на Україні, потрапило в епіцентр, ще не усім відомих, зоряних вітрів, які дули з різних куточків нашої Батьківщини. Ця аномальність спричинила величезну зливу молодості, яка рікою усмішок і радості розлилася на вулицях міста. Гідрометрцентром Пласту повідомлено, що бурхливу погоду спричинила муза, яка постукала у вікно до пластунів, зоряно посміхнулась і понесла у круговерхів вітрів.

Так розпочався третій все-український фестиваль пластової творчості ***Зоряний вітер***. Закрутилось колесо життя на сцені. І все як завжди — перші хвилювання, прокручування виступу у коридорі, аплодисменти, тепла зустріч глядачів.

Сцена ненаситно поїдала вибрики творчих поривів пластунів і пластунок.

Знамените жюрі:

* Юрій Полічугр – лідер гурту *Чорні Черешні*, завідувач кафедрою сучасного естрадного мистецтва
* Віктор Нестерук – бард, директор всеукраїнського фестивалю *Срібна підкова*
* Юрій Журавель – лідер гурту *Ot vinta*, художник, літератор
* Юрій Паскар – член гільдії драматургів України, директор театру *Від ліхтаря*
* Володимир Сторожук – директор продюсер агенції Клеопатра

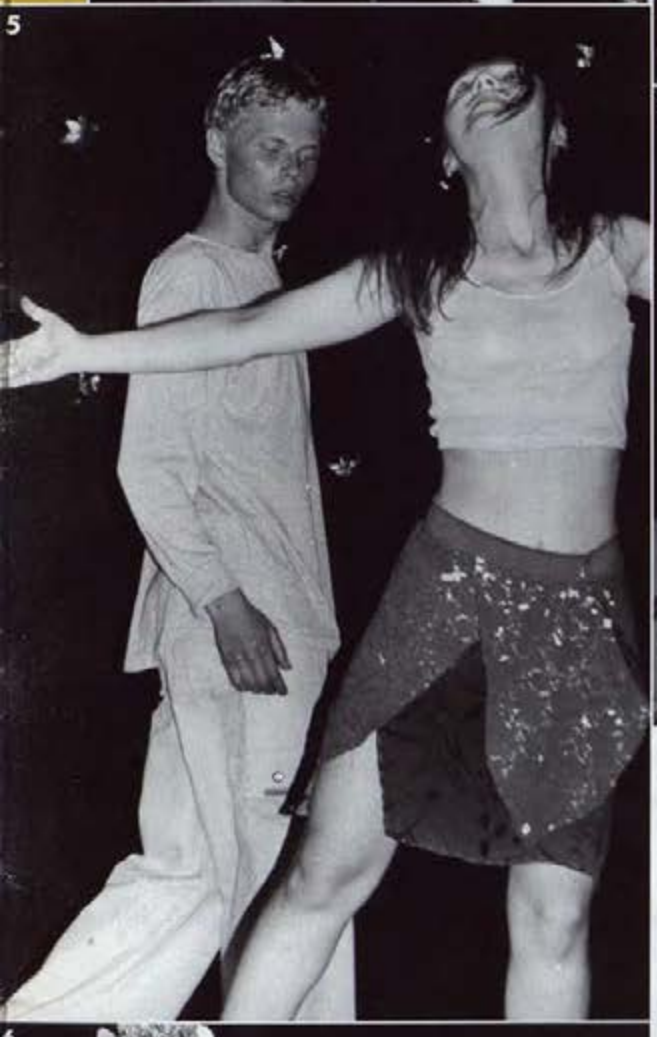

Жюрі, зачароване вогненим сайвом виконавців, намагалось з усього асортій номінацій фестивалю — авторська пісня, класична музика, художня творчість, театральні мініятури, поезія та проза – розрізнити найяскравіші, використовуючи найсучасніші технології спектрального аналізу. Усі випромінювали світло зоряної весни. Висловилась ст. пл. Таня Вахненко, м. Київ, номінація автроська пісня: "Дякую вітрові, що заніс сюди стільки зірок."

А сподівання юних театралів з села Южне з Одещини не зрадило їх "Хочемо потрапити у вир зоряного вітру, відчути красу і любов спілкування". (колектив — Мандрівні дяки).

На фестивалі панувала тепла і дружня атмосфера, незважаючи на потужні вітри. "Головне — не перемога, головне, що ми такі класні, отже шануймося і любімо один одного і у цьому буде наша перемога."

Ніхто із сотні конкурсантів не був обділений увагою. Рівненська станиця офіційно задекларувала своє благословення на фест-працю, рок-відпочинок, ретро-сон і все інше, що гарантує Конституція України.

ст. пл. Богдан Яцишин

Фото: (1) гурт "Кассандра", кур. ім. Івана Миколайчука (2)"Мандрівні дяки" (3) Театр-студія м. Кіровограду, які виграли І-ше місце (4) Юля Хмарук, сучасна пісня, Острог, ІІ-ге місце (5) Театр-студія Рівненської станиці (6) Театр-студія "Мандрівні дяки" (Южне, Одеська обл.) виграв ІІІ-те місце (7) Театральна студія з містечка Рефалівка, Рівненської обл., ІІ-ге місце (8) гурт Кассандра, Івано-Франківськ.

Всі фото Богдана Яцишина

РІЗНЕ

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до адміністрації Юнака. Річна передплата: $25 (ам).

Матеріяли до цього числа подали: пл. вір. Наталя Терпляк, пл. уч. Божена Грицина, пл. роз. Меланія Раделицька, пл. роз. Данило Спольський, пл. уч. Даньо Колос, пл. роз. Лесик Колос, пл. роз. Михась Шубеляк, пл. роз. Оля Онух, пл. прих. Соня Кузів, пл. вір. Таля Гудь, пл. роз. Христина Гудь, пл. роз. Іван Кіналь, ст. пл. Меля Мельник, ст. пл. Богдан Яцишин, ст. пл. скоб Орест Закидальський, ст. пл. Оленка Сливинська, пл. сен. Тарас Сілецький, пл. сен. Дарка Якубович, пл. сен. Олесь Сливинський, пл. сен. Марта Кузьмович, пл. сен. о. Михайло Лоза, проф. Максим Тарнавський.

Пожертви на Видавничий Фонд Юнак-а

Панство Микола і Софія Леськів зложили $250 на видавничий фонд Юнака з нагоди ювілею зв'язкової пл. сен. Марії Леськів — 35 років безперервної виховної праці в Пласті.
Редакція Юнака щиро дякує панству Леськовим за щедру пожертву, складає найщиріші побажання подрузій Марійці Леськів за її пластову працю і висловлює признання 4-му куреневі юначок ім. Ольги Басараб у Філядельфіїза їхню увагу до своєї дорогої зв'язкової.

Привіти з таборів

Юнак дякує за привіти надіслані із наступних літних таборів:

Вишкільний табір *Золота Булава*, Батурин, Квебек, Канада / пл.сен.Г. Шиптур і пл.сен.Т.Сілецький – комендanти
Юнацький табір *На предківську славу*, Новий Сокіл, Нью Йорк, ЗСА / ст. пл. гет. вір. Дарка Ганкевич – комендант
Табір юначок *Лиця карнавалу*, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / ст. пл. Христя Дужа – комендант
Юнацький табір *Перед нами сміється земля*, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / ст. пл. Нуся Горчаківська – комендант
Табір юначок *Гасло: Єзун*, Овасипі, Мічіґан, ЗСА / ст. пл. Ляна Кашуба – комендант
Табір юнаків *Під покровом ночі*, Скаутова площа, Овасипі, Мічіґан, ЗСА / ст. пл. Л. Домашевський – комендант
Юнацький табір *Шум лісів ... і комарів*, Мантаріо, Манітоба, Канада / ст. пл. Юрій Крук – комендант
Курінний табір 6-го куреня *Вогонь під колесами*, Кананаскіс, Альберта, Канада / пл. сен. Галя Яровенко – комендант
Юнацький табір *КВТ-Х*, Писаний Камінь, Огайо, ЗСА /пл. сен. Андрій Ганкевич – комендант
Школа Булавних *Старими стежками, новими думками*, Лексінґтон, НЙ, ЗСА/пл. сен. Юля Шишка – комендант
Вишкіл юнацьких виховників, Писаний Камінь, Огайо, ЗСА / пл. сен. Юрій Кузьмович – комендант
Табір новаків *Скарби бурхливого моря*, Новий Сокіл, Нью Йорк, ЗСА / братчик Євген Лой – комендант
Табір новачок *Краса таємного саду*, Овасипі, Мічіґан, ЗСА / ст. пл. Ганя Бискал – комендант
Табір новаків *Дослідники незнаного*, Овасипі, Мічіґан, ЗСА / братчик Ольчик Гриневич – комендант
Новацький табір *Підводна пригода*, Зелений яр, Мічіґан, ЗСА / сестричка Леся Гентиш – комендант
Табір Пташат *Пригоди у природі*, Овасипі, Мічіґан, ЗСА / Надя Вірхнянська і Павло Гайда – коменданти
Рада Орлиного Вогню *Під великим шатром*, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА /с.о. Людмила Дармограй – комендант

Вже можете придбати

ДОДАТОК ч. 1 до збірки

ЮНАК для Виховників

ДОДАТОК ч.1 включає матеріяли із Юнаків 3/2000 до 2/2001.
46 сторінок!

ДОДАТОК ч. 1
(із новим індексом всіх матеріялів)
можна замовити в редакції за кошт пересилки:
Канада: $5 (кан).
ЗСА: $5 (амер).
Інші краї: $5 (амер).

ЮНАК для Виховників
(понад 200 сторінок матеріялів із Юнаків 1/1995 до 2/2001)
можна замовити в редакції
за кошт пересилки:
Канада: $12 (кан).
ЗСА: $12 (амер).
Інші краї: $12 (амер)

Yunak dlya Vykhovnykiv
2199 Bloor St. W.,
Toronto, ON M6S 1N2
Canada
Fax: 416-763-0185
e-mail: zakydalsky@sympatico.ca

В наступному числі читайте про:

Зимові заняття

Весняні забави

Літні мандрівки